Takdiri İndirimde Kalıp Gerekçe

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay Ceza Genel Kurulu	13.05.2026	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2024/76	2026/296	TCK 62, TCK 81/1, CMK 34, CMK 308, Anayasa 141

ÖZET

Kasten öldürmeden müebbet hapis verilen, tabancasıyla teslim olan, pişmanlık bildiren ve sabıkasız sanık hakkında TCK 62'nin 'kişilik özellikleri ve geleceğe etkisi' kalıbıyla uygulanmaması yetersiz gerekçe sayıldı; Başsavcılık itirazı kabul edilip hüküm bozuldu.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/takdiri-indirimde-kalip-gerekce-tck-62-cgk-2026-296/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

Ceza Genel Kurulu 2024/76 E. , 2026/296 K.

"İçtihat Metni"

KARARI VEREN

YARGITAY DAİRESİ : 1. Ceza Dairesi

MAHKEMESİ :Ceza Dairesi

SAYISI : 1582-1372

I. HUKUKİ SÜREÇ

Sanığın kasten öldürme suçundan 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 81/1, 53, 54... . maddeleri uyarınca müebbet hapis cezası ile cezalandırılmasına, hak yoksunluğuna, müsadereye ve mahsuba ilişkin Çanakkale 1. Ağır Ceza Mahkemesince verilen 24.09.2021 tarihli ve 148-485 sayılı resen istinafa tabi hükmün, sanık müdafi tarafından da istinaf edilmesi üzerine Bursa Bölge Adliye Mahkemesi 1. Ceza Dairesince 25.11.2021 tarih ve 2840-2597 sayı ile sanık müdafiinin yokluğunda hüküm kurulması suretiyle savunma hakkının kısıtlanması isabetsizliğinden bozulmasına karar verilmiştir.

Bozma ilamına uyan Çanakkale 1. Ağır Ceza Mahkemesince 09.03.2022 tarih ve 709-158 sayı ile önceki gibi sanığın mahkûmiyetine ilişkin resen istinafa tabi hükmün, sanık ve müdafii tarafından da istinaf edilmesi üzerine Bursa Bölge Adliye Mahkemesi 1. Ceza Dairesince 26.05.2022 tarih ve 1582-1372 sayı ile istinaf başvurularının esastan reddine karar verilmiştir.

Bu hükmün de sanık ve müdafii tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 1. Ceza Dairesince 13.09.2023 tarih, 8688-5241 sayı ve oy çokluğuyla, onanmasına karar verilmiştir.

Daire Üyesi ...; "...Olaydan sonra kaçmayıp suçta kullandığı tabanca ile teslim olan ve samimi ikrarda bulunan sanığın dosyaya yansıyan herhangi bir olumsuz durumu da tespit edilemediğinden sabıkasız olması da nazara alınarak hakkında takdiri indirim maddesinin uygulanması gerektiği," görüşüyle karşı oy kullanmıştır.

II. İTİRAZ SEBEPLERİ

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı 12.10.2023 tarih ve 96090 sayı ile; "...Sanık suç tarihi itibarıyla 56 yaşında olup adli sicil kaydı bulunmamaktadır. Olaydan sonra suçta kullandığı tabanca ile teslim olmuş, aşamalardaki savunmalarında samimi ikrarda bulunarak pişmanlığını dile getirmiştir. Sanığın fiilden sonra ve kovuşturma sürecinde de dosyaya yansıyan ve aleyhine değerlendirebilecek herhangi bir söz ve davranışı söz konusu olmayıp dosya kapsamı ile uyumlu olmayan yetersiz gerekçeyle sanık hakkında TCK'nın 62. maddesinin uygulanmasına yer olmadığına karar verilmesi hukuka aykırıdır." düşüncesiyle itiraz yoluna başvurmuştur.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 308. maddesi uyarınca inceleme yapan Yargıtay 1. Ceza Dairesince 10.01.2024 tarih, 8316-146 sayı ve oy çokluğu ile itiraz nedenlerinin yerinde görülmediğinden bahisle Yargıtay Birinci Başkanlığına gönderilen dosya, Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve açıklanan gerekçelerle karara bağlanmıştır.

III. UYUŞMAZLIĞIN KAPSAMI ve KONUSU

İtirazın kapsamına göre inceleme sanık hakkında kasten öldürme suçundan kurulan hükümle sınırlı olarak yapılmıştır.
Özel Daire çoğunluğu ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı arasında oluşan ve Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyuşmazlık; sanık hakkında TCK'nın 62. maddesinde düzenlenen takdiri indirim hükmünün uygulanmamasına ilişkin gösterilen gerekçenin yasal ve yeterli olup olmadığının belirlenmesine ilişkindir.

IV. OLAY VE OLGULAR

İncelenen dosya içeriğinden;

Aralarında alacak ilişkisi nedeniyle önceye dayalı anlaşmazlık bulunan sanık ve maktulün 10.08.2019 tarihinde bir çay ocağı önünde karşılaştıkları, maktulün sanığın yanına gelerek kendisini tanıyıp tanımadığını sorduğu, sanığın hatırlayamadığını söylemesi üzerine "Kendimi sana tanıtacağım." dediği ve sanığa doğru yürümeye başladığı, devamında geriye dönüp birkaç adım uzaklaştığı, akabinde yeniden sanığa yöneldiği, bunun üzerine sanığın belindeki silahı çıkararak kendisine doğru yaklaşmakta olan maktule dört el ateş ettiği, sağ kalça kemiği arka kısım ile sağ

göğüs alt dış kısmındaki ateşli silah mermi çekirdeği yaralanmalarının müstakilen öldürücü nitelikte bulundukları, sağ uyluktaki iki adet yaralanmanın ise kas dokusuna zarar verip tek başına öldürücü niteliği haiz olmadıkları, sonuç olarak maktulün ateşli silah mermi çekirdeği yaralanmasına bağlı iç kanama sonucu kaldırıldığı hastanede aynı gün hayatını kaybettiği,

TCK'nın 62. maddesinin uygulanmamasına ilişkin olarak İlk Derece Mahkemesince "Sanığın kişilik özellikleri ve cezanın sanığın geleceği üzerindeki olası etkileri dikkate alınarak hakkında TCK'nın 62. maddesinin uygulanmasına yer olmadığına" şeklindeki gerekçeye yer verildiği,

Yargılama sürecinde olumsuz bir tavrı kayda geçmeyen ve sabıkasız olan sanığın aşamalarda müsnet suça ilişkin savunmada bulunduktan sonra olay nedeniyle pişman olduğunu ileri sürüp hakkında lehe olan hükümlerin uygulanmasını talep ettiği,

Anlaşılmaktadır.

V. GEREKÇE

Uyuşmazlık Konusuyla İlgili Mevzuat ve Açıklamalar

Gerekçeli karar hakkı, kişilerin adil bir şekilde yargılanmalarını sağlamayı ve denetlemeyi amaçlamakta, tarafların muhakeme sırasında ileri sürdükleri iddialarının kurallara uygun biçimde incelenip incelenmediğini bilmeleri ve ayrıca demokratik bir toplumda, kendi adlarına verilen yargı kararlarının sebeplerini toplumun öğrenmesinin sağlanması için de gerekli olmaktadır (AYM [GK], B. No: 2013/7800, 18/6/2014, §§ 31, 34/CGK 2003/7-223, 2003/2 39... /4-23, 2004/38 sayı).

TCK'nın "Takdiri indirim nedenleri" başlıklı 62. maddesi; "(1) Fail yararına cezayı hafifletecek takdiri nedenlerin varlığı halinde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası yerine, müebbet hapis; müebbet hapis cezası yerine, yirmibeş yıl hapis cezası verilir. Diğer cezaların altıda birine kadarı indirilir.

(2) Takdiri indirim nedeni olarak, failin geçmişi, sosyal ilişkileri, fiilden sonraki ve yargılama sürecindeki davranışları, cezanın failin geleceği üzerindeki olası etkileri gibi hususlar göz önünde bulundurulabilir. Takdiri indirim nedenleri kararda gösterilir." şeklinde iken, 12.05.2022 tarihli ve 7406 sayılı Kanun'un 1. maddesiyle, ikinci fıkraya, "Ancak failin duruşmadaki mahkemeyi etkilemeye yönelik şeklî tutum ve davranışları, takdiri indirim nedeni olarak dikkate alınmaz." cümlesi eklenmiştir.

Görüldüğü üzere Kanun'da takdiri indirim maddesinin uygulanmama sebepleri doğal olarak belirtilmemiş ve fakat ikinci fıkrada uygulanma nedenlerine örnekler verilmiştir.
Ayrıntıları Yüksek Ceza Genel Kurulunun 05.11.2025 tarihli ve 361-459 sayılı içtihadında açıklandığı üzere;

TCK'nın 62. maddesindeki düzenleme, doğrudan ve münhasıran yargılama hâkimine tanınmış bir yetkiye ilişkindir. Hâkim bu yetkiyi normu uygulama noktasında kullanıp kullanmamak, kullanacaksa cezada iki sınır arasında öngörülen indirimi hangi oranda uygulamak hususunda bir takdir hakkına sahiptir. Bu nedenle kural olarak, açık bir hukuka aykırılık ya da keyfîlik bulunmadıkça hâkimin, "Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatine göre..." (Anayasa madde 139) kurduğu hükme müdahale edilmemelidir (CGK'nın 31.01.1977 tarihli ve

574-36 sayılı kararı). Esasen yargılama süreci boyunca maddi gerçeğe ulaşma ve adaleti sağlama yolunda çaba harcayan duruşma hâkimi, sanığı birebir gözlemleyen ve bu bağlamda takdiri indirim nedenlerinin varlığını ya da yokluğunu en iyi tespit edebilecek kişi konumdadır.

Ancak her kararda olduğu gibi takdiri indirimin uygulanmasına veya uygulanmamasına, uygulanacaksa cezada iki sınır arasında öngörülen indirimi hangi gerekçeyle belirleyip uyguladığını çelişkiye de düşmeden açıklamalıdır (Anayasa, madde 141 ve CMK madde 34). Makul ve makbul bir gerekçenin (CGK'nın 10.02.1992 tarihli ve 356-15 sayılı kararı); kanundaki soyut kriter ve ifadelerin tekrarından ibaret olmadığı gözetilmeli ve dosya kapsamına uygun, somut olaya özgülenmiş ve maddi olgularla temellendirilmiş olmasına, normun amacına, hak ve nesafet kuralları ile çelişmemesine özen gösterilmelidir. (YİBK'nın 07.06.1976 tarihli ve 3/4-3 sayılı kararı).

Netice itibarıyla takdirin takdiri olmaz ise de, bu yetkinin kullanılmasında yanılgıya düşülüp düşülmediği, cezanın kişiselleştirilmesinde hatalı davranılıp davranılmadığı, gösterilen gerekçenin yasal, yeterli ve oluşa uygun bulunup bulunmadığı hususlarının denetimi de açıklanan nedenlerle Yargıtaya aittir. Böylece ülkede hukuk uygulamasında birlik ve istikrarın sağlanacak, kararlarda hak, nesafet ve adalet kurallarının isabetle uygulanıp uygulanmadığı da denetlenecektir (CGK'nın 19.06.1995 tarihli ve 191-219 sayılı kararı).

Bu Açıklamalar Işığında Uyuşmazlık Konusu Değerlendirildiğinde

Olaydan sonra kendiliğinden suçta kullandığı tabanca ile teslim olup aşamalarda pişmanlığını dile getiren, adli sicil kaydı bulunmayan ve yargılama sürecinde olumsuz bir davranışı duruşma tutanaklarına yansımayan sanığın, hakkında lehe hükümlerin uygulanması yönündeki talebi de gözetildiğinde, İlk Derece Mahkemesi tarafından kurulan hükümde "Sanığın kişilik özellikleri ve cezanın sanığın geleceği üzerindeki olası etkileri dikkate alınarak hakkında TCK'nın 62. maddesinin uygulanmasına yer olmadığına" şeklinde gösterilen gerekçenin dosya kapsamına uygun olmadığı gibi kanun koyucunun aradığı anlamda yasal ve yeterli bir gerekçe niteliği de taşımadığı kabul edilmelidir.

Bu itibarla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının kabulüne karar verilmelidir.

Çoğunluk görüşüne katılmayan beş Ceza Genel Kurulu Üyesi; Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının reddine karar verilmesi gerektiği düşüncesiyle karşı oy kullanmışlardır.

VI. KARAR

Açıklanan nedenlerle;

1- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının KABULÜNE,

2- Yargıtay 1. Ceza Dairesinin 13.09.2023 tarihli ve 8688-5241 sayılı onama kararının KALDIRILMASINA,

3- Bursa Bölge Adliye Mahkemesi 1. Ceza Dairesinin 26.05.2022 tarihli ve 1582-1372 sayılı kararının, sanık hakkında maktule yönelik eylemi nedeniyle kurulan hükümde yasal ve yeterli

olmayan gerekçe ile TCK'nın 62. maddesinin uygulanmasına yer olmadığına karar verilmesi isabetsizliğinden BOZULMASINA,

4- Dosyanın, Bursa Bölge Adliye Mahkemesi 1. Ceza Dairesine gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına TEVDİİNE, 29.04.2026 tarihinde yapılan birinci müzakerede yasal ve yeterli çoğunluk sağlanamadığından 13.05.2026 tarihinde yapılan ikinci müzakerede oy çokluğuyla karar verildi.